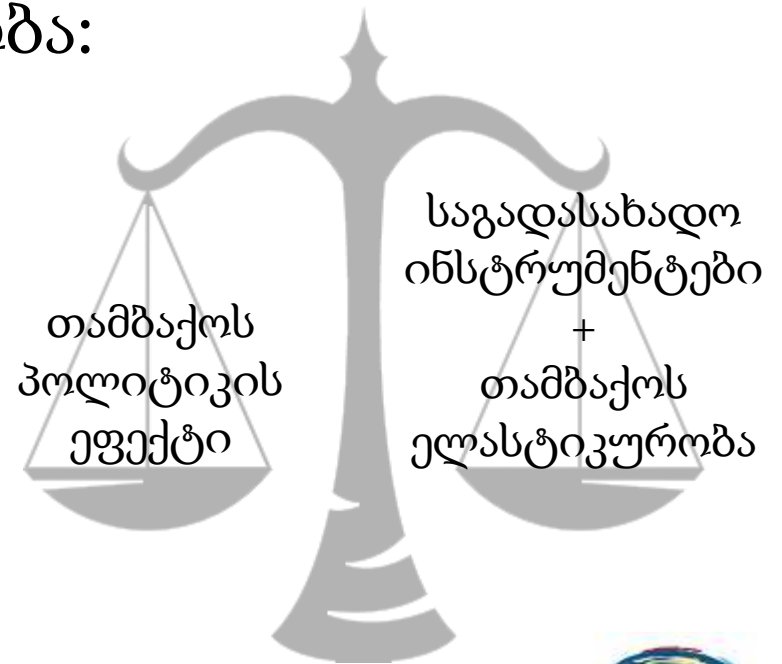

თამბაქოს პოლიტიკის მიზანი

- თამბაქოს ნაწარმის მოხმარებელთა რაოდენობისა და თამბაქოს მოხმარებით გამოწვეული თანამდევი დაავადებების შემცირება,
- საბიუჯეტო შემოსავლების სათანადო დონეზე უზრუნველყოფა, თამბაქოს ნაწარმზე დაკისრებული გადასახადების მობილიზების შედეგად.

თამბაქო - ძლიერი დამოკიდებულება

- თამბაქოს პოლიტიკის ეფექტი დამოკიდებულია საქონლის ელასტიკურობაზე
- ელასტიკურობა - მოთხოვნის მგრძობიარობა:
 - ფასზე
 - შემოსავალზე
 - ჩამანაცვლებლებზე

თამბაქოს ბაზარი და ჩამანაცვლებლები

- თამბაქოს პროდუქციაზე მოთხოვნა დამოკიდებულია ფასზე
- თამბაქოს პროდუქციაზე მოთხოვნა დამოკიდებულია ჩამანაცვლების ფასზე
- საქართველოს ბაზარზე არსებული თამბაქოს საქონელი:
 - ფილტრიანი სიგარეტი
 - უფილტრო სიგარეტი
 - დასახვევი თუთუნი
 - ჩიბუხი მოსაწევი თამბაქო
 - სიგარა
 - ჩილიმი
 - ელექტრონულ სიგარეტი
 - გასახურებელი თამბაქო
 - კონტრაბანდული თამბაქოს პროდუქცია

უაქციზო საქონლის მიწოდება?

- ეკონომიკა და დანაშაული
- დანაშაულით მიღებული სარგებელი vs დაჭერის რისკი და სასჯელის ზომა

გავყიდო თუ არა უაქციზო სიგარეტი?

სარგებელი-რისკი მსჯელობა

რისკი – უახლოვდება 0-ს

რისკი უახლოვდება 100-ს

საჩუქრის სიმკაცრე – უახლოვდება 0-ს

საჩუქრის სიმკაცრე უახლოვდება 100-ს

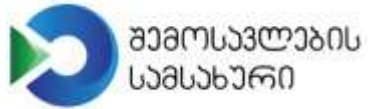
გავყიდი

გავყიდი

არ გავყიდი

მეორადი მონაცემების წყაროები

შემოსავლის
სამსახური

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს
სახელმწიფო ხაზინა

სამსახური
www.geostat.gov.ge

NCDC

INTERNET

აქციზების ოდენობები და სააქციზო/ადვალური გადასახადების გადახდის შედეგად ბიუჯეტში შესული თანხები

ინფლაცია

იმპორტირებული თამბაქოს პროდუქციის ფასები

თამბაქოს ეროვნული კვლევის მონაცემები

ინტერნეტში წლების მიხედვით დაცული ინფორმაცია სხვადასხვა თამბაქოს პროდუქტის საცალო ფასის შესახებ

FCTC
WHO FRAMEWORK CONVENTION
ON TOBACCO CONTROL
SECRETARIAT

თამბაქოს გადასახადების პოლიტიკის სიტუაციური ანალიზი
8/25/2021

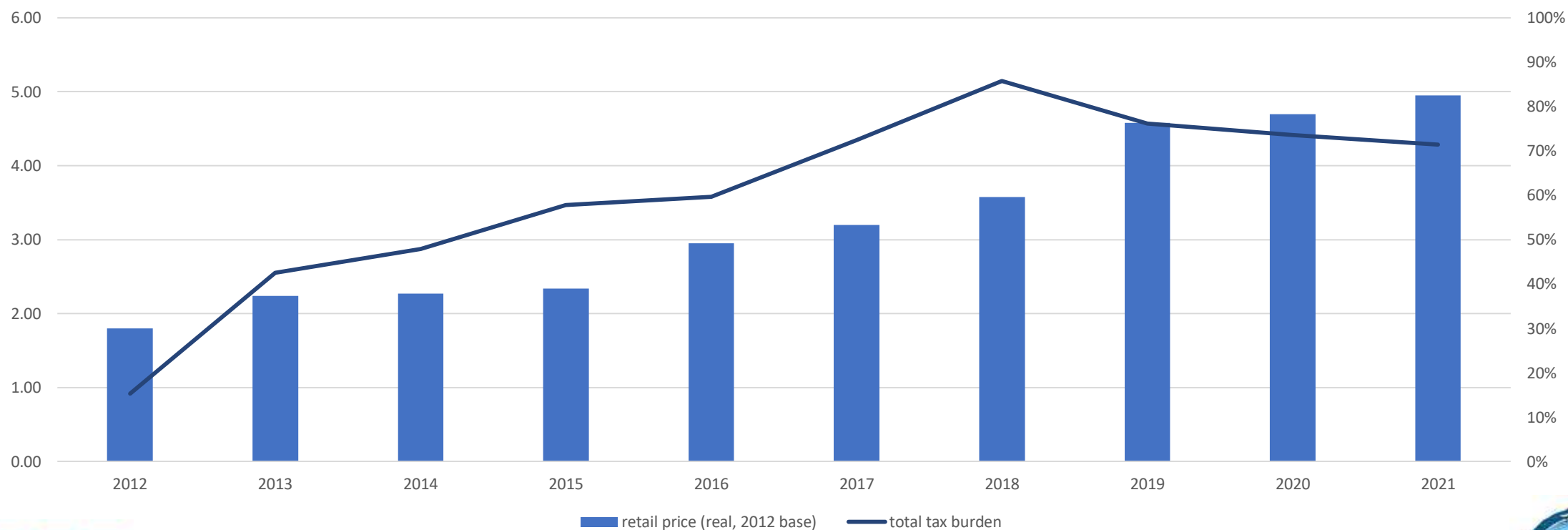
ფილტრიანი და უფილტრო სიგარეტები

გადასახადი და ინფლაცია 2012-2020 წლებში სიგარეტზე

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
აქციზი (ლარი)	ფილტრ.		0.6	0.75	0.9	1.1	1.7	1.7	1.7	1.7
ადვალური %					5%	10%	10%	30%	30%	30%
აქციზი (ლარი)	უფილტრ		0.15	0.2	0.25	0.3	0.6	1.7	1.7	1.7
ადვალური %					5%	10%	10%	10%	30%	30%
ინფლაცია		100%	-0.5%	2.5%	6.6%	8.9%	15.5%	18.5%	24.3%	30.7%

საცალო ფასი და გადასახადის ტვირთი

Real price and tax burden for a pack of most sold brand of cigarettes, Georgia 2012–2021
(2012 base)

ფასის გავლენა სიგარეტის რეალიზაციაზე

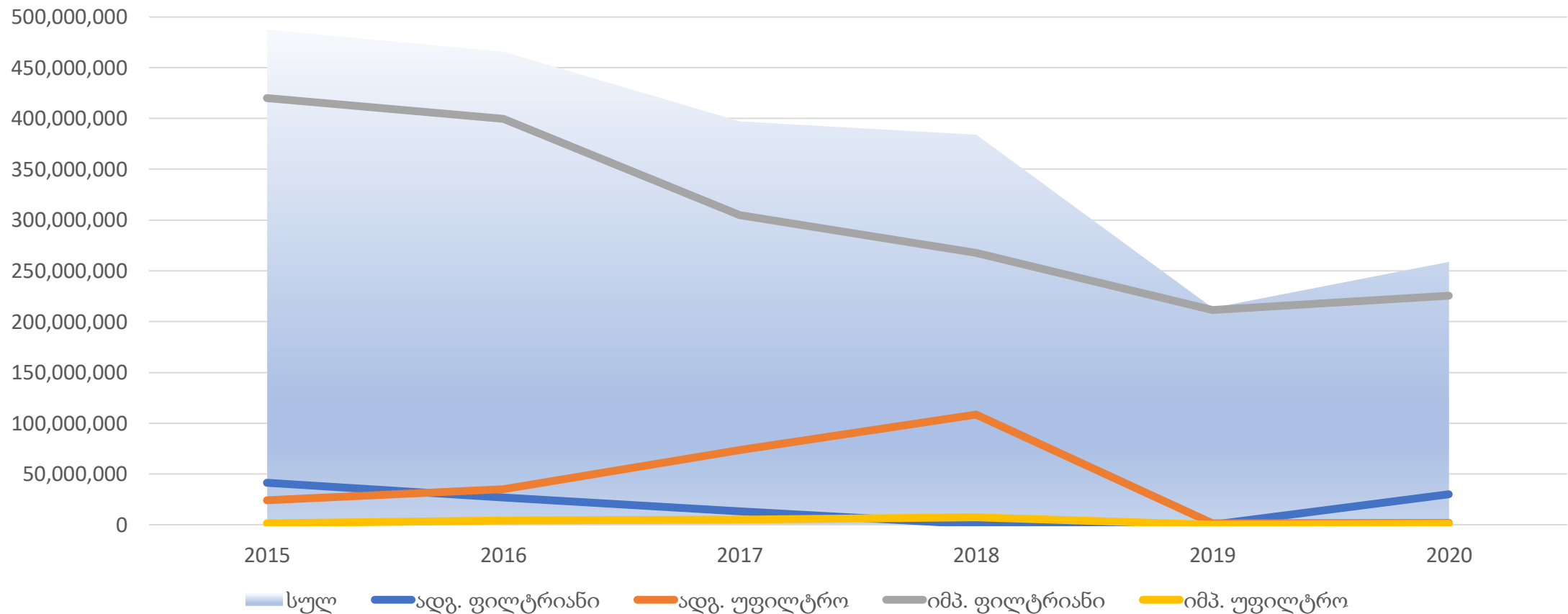
ფასის მატება და რეალიზებული სიგარეტის შემცირება

აქციზი (რ-ბა)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ადგ. ფილტრიანი	41,580,000	26,784,000	13,176,000	540,000		30,027,000
ადგ. უფილტრო	24,040,000	34,996,000	73,727,000	108,431,000	1,735,000	1,972,000
იმპ. ფილტრიანი	420,043,104	399,686,400	305,078,410	267,807,600	211,474,800	225,737,000
იმპ. უფილტრო	1,620,800	4,192,600	5,185,800	7,366,000	334,000	1,262,451
სულ	487,283,904	465,659,000	397,167,210	384,144,600	213,543,800	259,000,000

- ქართული წარმოების ფილტრიანი სიგარეტი 2019 წელს ბაზარზე გაქრა.
- იმპორტული ფილტრიანი სიგარეტის ოდენობამ მოიკლო
- ადგილობრივი უფილტრო სიგარეტის წარმოება-რეალიზება 2018 წელს 2015-თან შედარებით 4.5-ჯერ იზრდება

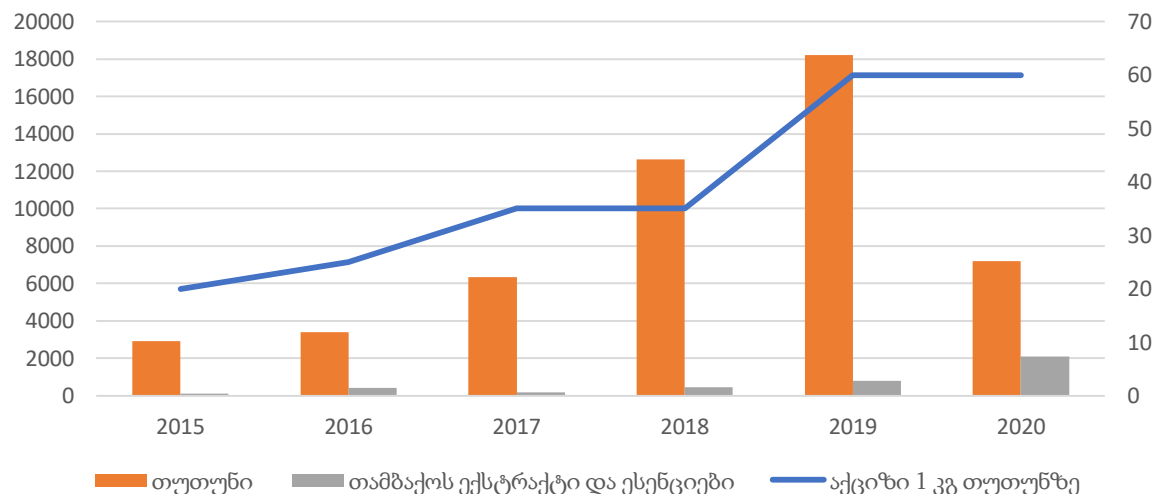

ფილტრიანი და უფილტრო სიგარეტების ბაზარი 2015-2020 წლებში

თუთუნის ბაზარი და მისი ადგილი

თუთუნის და ესენციები იმპორტი (ათასი აშშ\$)

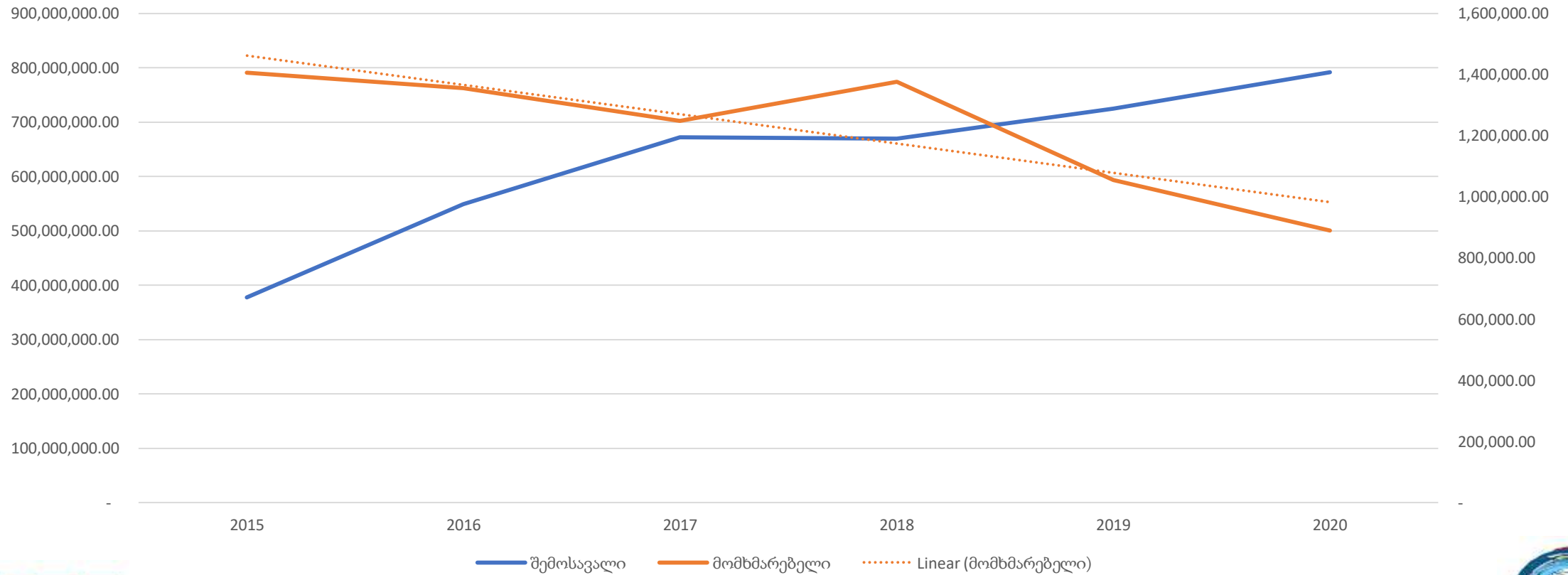

ადგილობრივი წარმოების ფილტრიანი, უფილტრო სიგარეტისა და ეკვივალენტი თუთუნის ბაზარი (რაოდენობა) 2015-2020 წლებში

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
სიგარეტი	487,283,904	465,659,000	397,167,210	384,144,600	213,543,800	259,000,000
თუთუნი	25,943,265	28,874,749	58,549,648	118,246,042	171,569,667	65,926,666
სულ	513,229,184	494,535,765	455,718,875	502,392,660	385,115,486	325,000,000
მომხმარებელი	1,406,107	1,354,892	1,248,544	1,376,418	1,055,110	890,410

თამბაქოს სახელმწიფო პოლიტიკის ეფექტი

შემოსავალი და მომხმარებელთა რაოდენობა

შავი ბაზარი

კვლევები

- 2019 წლის თამბაქოს კვლევა - მწველთა 3.5% მოიხმარს სიგარეტს ქართული აქციზის გარეშე.
- 2017-2019 წლის შინამეურნეობათა პანელური კვლევა - არალეგალური ბაზრის მოცულობის ზრდის დინამიკა (მოხმარების განსაკუთრებული აქტივობა ზუგდიდსა და ახალციხეში).

სტატისტიკა

- 2019-2020 წლები - უცვლელია ფიქსირებული და ადვალური გადასახადები სიგარეტზე
- 2019 წელი - გაიზარდა თუთუნის სააქციზო გადასახადი (1 კგ-ზე 60 ლარი).
- 2020 წელი თუთუნის მოხმარება შემცირდა 62%-ით.
 - 43%-მა გადაინაცვლა სიგარეტზე.
 - საითკენ წავიდა თუთუნის მომხმარებელთა დარჩენილი მოთხოვნა?
- 2019 და 2020 მონაცემების შედარებისას მიღებული სხვაობა შესაძლოა იყოს შავი ბაზრის წილის ინდიკატორი.

დასკვნა - რეკომენდაცია

- თამბაქოს ბაზარზე სატარიფო პოლიტიკა უნდა ტარდებოდეს თანამიმდევრულად ისე რომ წარმოიშვას ნაკლები სტიმულები სხვა უფრო იაფ პროდუქციაზე გადასასვლელად.
- მნიშვნელოვანია თამბაქოს ყველა საქონლის მიწოდებისა და მოხმარების მონიტორინგი, რათა ზუსტად გაკონტროლდეს ფასისმიერი პოლიტიკის შედეგად გამოწვეული სამომხმარებლო გადაწყვეტილებები.
- მოხდეს უაქციზო თამბაქოს პროდუქტით ვაჭრობის მკაცრი მონიტორინგი, გაიზარდოს მონიტორინგის რაოდენობრივი მაჩვენებელი და სანქციები ხარჯეფექტიანობის პირობების გათვალისწინებით, ისე რომ გაღებულმა ადმინისტრაციულმა ხარჯმა არ გადააჭარბოს მისაღებ სარგებელს.
- იმის გათვალისწინებით, რომ 2020 დაიწყო ასოცირების ხელშეკრულებით აღებული ვალდებულების აღსრულება, რაც გულისხმობს სააქციზო განაკვეთების თანმიმდევრულ ზრდას 2026 წლამდე.